

Grups polítics i econòmics pugnen pel control de les caixes d'estalvi

El poder s'encaixa

Les fusions entre caixes i la competència amb els bancs han transformat en pocs anys el paper d'aquestes entitats financeres, antigament centrat en el petit estalvi i l'obra social. Ara es comença a parlar de privatitzar-les. Les caixes són més que mai a l'ull del poder.

Als Països Catalans, les caixes d'estalvis han tingut una important presència en l'activitat financera, molt superior a la d'altres territoris veïns. ¿Qui no té o ha tingut alguna vegada la tradicional llibreta d'estalvis o ha fet petites imposicions a termini en alguna de les divuit entitats d'aquests tipus que hi ha ara al nostre país? Però els temps canvien i aquella imatge clàssica de l'home darrere el taulell comptant un feix de bitllets ja ha passat a la història. Ara, les caixes són al centre de pugnes polítiques i econòmiques fins i tot més cruentes que les que passen a altres institucions.

El cas de Bancaixa, la primera entitat d'estalvi valenciana producte de la fusió de les antigues caixes de València i Castelló, n'és un exemple paradigmàtic. Interessos polítics i econòmics centraran l'imminent procés electoral per a renovar el 50% dels representants als òrgans directius d'aquesta entitat.

EL PES MUNICIPAL

Els actuals co-presidents, Josep Maria Simó i Antoni Tirado, que comparteixen de manera transitòria la presidència de l'entitat arran de la fusió que va donar naixement a l'actual Bancaixa, han esgotat els seus mandats. Un altre dels homes forts, Antoni Sotillo, vice-president de l'entitat, està en la mateixa situació que els dos anteriors, després dels quatre anys de mandat que preveu la legislació actual sobre caixes d'estalvi valencianes.

Un altre factor polític afegirà interès a la

curso cap a la presidència de Bancaixa: la nova relació de forces polítiques que va eixir de les eleccions municipals del mes de maig del 1991, en les quals el PSOE va perdre algunes alcaldies. "Aquest fet condicionarà notablement els resultats finals dels processos electorals", han afirmat a

la Generalitat, Joan Lerma es veurà a partir d'ara obligat a pactar amb els seus adversaris polítics la tria de responsables de Bancaixa.

Encara que el procés electoral, segons reconeixen fonts de la mateixa entitat, hauria d'haver-se iniciat per imperatius le-

gals fa mesos, el primer pas no es va fer fins fa pocs dies. El consell d'administració acaba d'anunciar per al pròxim 30 de gener la celebració d'una assemblea general extraordinària, simbòlicament el tret d'eixida de la competició per fer-se amb el control dels òrgans de direcció. A pesar que l'actual directiva de Bancaixa intenta deslligar aquesta convocatòria de la vertadera dinàmica electoral, fonts fidedignes avançaven la passada setmana que d'aquesta reunió eixiran conclusions molt més decisives del que es pot pensar, i "que afectaran fins i tot els estatuts actuals de l'entitat".

"PÒQUER" DE CANDIDATS

El mecanisme electoral és llarg i complicat. L'elecció dels consellers tindrà en aquesta ocasió un caràcter especial en Bancaixa. Després de la fusió entre la Caixa d'Estalvis de València i la de Castelló, es van mantenir els consellers d'ambdues entitats, 160 per a la primera i 107 per a la segona. Els de Castelló, per decisió de la Conselleria d'Economia, van continuar en els seus càrrecs amb una pròrroga que ara ja està esgotada i per tant aquests representats desapareixeran. Així, doncs, la renovació afectarà 80 dels

A. Tirado, de Bancaixa, J. M. Catalunya, de la Caixa de Sagunt, i J. M. Simó Nogués, de Bancaixa, en l'anunci públic que les dues entitats començaven un procés de fusió. RAFA GIL

EL TEMPS portaveus del Partit Popular a la ciutat de València. Es basen en el contingut de la nova llei de caixes d'estalvi valencianes, aprovada a l'inici del 1991. El pes dels ajuntaments dins de l'estructura d'aquestes entitats, segons es desprèn de la lectura del text legislatiu, és determinant a l'hora de triar els responsables dels òrgans directius. Per tant, els amplis marges de decisió que fins ara tenien els socialistes valencians per a posar homes de confiança al capdavant d'aquestes institucions financeres s'ha reduït força.

Aquests nous condicionants electorals són suficients perquè l'oposició als socialistes haja començat a fregar-se les mans i a afirmar alegrement que el president de

160 consellers de l'antiga Caixa d'Estalvi de València, cobrint el percentatge que li pertoca a la zona d'influència de Castelló.

A banda de les consideracions administratives i tècniques, els grups polítics i econòmics que volen controlar Bancaixa (entitat que gestiona al voltant de la quarta part de l'estalvi dels valencians) no han esperat el senyal d'eixida per arribar als primers al càrrec de president.

La lluita electoral, segons tots els indicis, es disputarà a quatre bandes entre candidats situats a diferents nivells i òrbites no sempre coincidents en la galàxia valenciana del poder socialista. Aquests quatre candidats, segons ha pogut saber EL TEMPS, són els dos copresidents actuals de Bancaixa, Josep Maria Simó i Antoni Tirado, l'actual vice-president, Antoni Sotillo, i l'ex-alcald de València i membre del consell d'administració de Bancaixa, Ricard Pérez Casado.

Josep Maria Simó Nogués és l'estereotip de l'industrial pragmàtic. Des de diferents despatxos de la patronal valenciana s'ha fet a poc a poc amb la confiança dels centres de decisió socialistes. L'industrial de Torrent mostra una clara simpatia per les iniciatives polítiques de la Generalitat. L'amistat entre ell i el president Lerma ha anat *in crescendo* des que va arribar a la presidència de Bancaixa. Anteriorment, el seu pas per la presidència de la Cambra de Comerç i més tard el fet de ser un dels principals artífexs de la fusió entre les caixes de València i de Castelló han fet apujar notòriament el seu prestigi personal com a promotor del desenvolupament econòmic valencià. Jubilat de qualsevol responsabilitat empresarial, Simó es manté reticent per raons sentimentals a deixar l'entitat financera.

DOS EX-ALCALDES I UN EX-DIPUTAT

Antoni Tirado, procedent de les files socialistes castellonenques, va rebre una dutxa d'aigua freda en les eleccions municipals del 1991, i va perdre l'alcaldia de la capital de la Plana, que ara està en mans del candidat del PP, Josep Lluís Gimeno. Des d'aleshores, totes les seues qualitats d'home públic, les ha invertit en el sector de l'estalvi, recolzat per les tendències més conservadores dels socialistes de Castelló. La inclusió d'un nou contingent de representants municipals del PP en el procés electoral actual pot ser una arma de doble tall per a aquest candidat. A l'hora de buscar suport, els vots conservadors poden demanar-li contrapartides que no serien ben vistes des de la posició mode-

rada
de l'
PSOE,
que repre-
senta el pre-
sident autonò-
mic, Joan Ler-
ma.

Antonio Sotillo, un dels pocs socialistes que ha gosat plantar-li cara a Lerma, es presenta a la cursa amb un bagatge polèmic que provoca un fort debat entre detractors i defensors. Com a membre de la comissió constitucional al Congrés dels diputats, quan s'estaven posant els fonaments de l'estat de les autonomies, Sotillo enfurismà els partits nacionalistes i d'esquerra amb la seua actitud contrària a donar una major identitat política, jurídica i cultural als valencians.

El nom del quart presidenciable en "discòrdia" és l'ex-alcald de València, Ricard Pérez Casado. Socialista amb carnet, com els dos candidats anteriors, ha mantingut intacta una imatge d'integritat política i un carisma respectable d'home públic, tot i haver estat allunyat dels centres del poder des de fa sis anys. Pérez Casado, al contrari dels altres candidats, no ha acumulat en la seua fitxa política dels últims anys cap punt en contra. Segons comenten sobre ell fonts polítiques socialistes, "la reflexió en el retir del poder li ha fet corregir molts dels errors del passat que provocaren la pèrdua de confiança del president Joan Lerma". Amb errors o no, Ricard Pérez Casado va ser el promotor de les darreres pinzellades urbanístiques modernes

Hivern

NOVETATS LLIBRES

edicions 62 sja

LA VENJANÇA DE L'EUNUC

Pep Rosanes-Creus

L'Escorpi Poesia, 153, 64 pàgines

Una "opera prima" que sorprèn per l'amplitud i la riquesa dels seus registres lírics.

edicions 3i4 València

LES TORNES

Kostas Takhtsis

Traducció Rubén Montanés

Col·lecció Narratives 3 i 4, núm. 35

Aquest llibre descriu, distanciadament i filtrades per la mirada d'un xiquet, les misèries de la vida diària, el món dels adults i les primeres vivències de l'adolescència.

Edicions Proa

LA IMITACIÓ DE CRIST

Tomàs de Kempis

Col·lecció Clàssics del Cristianisme, 31

Malgrat el temps, aquesta obra continua essent un dels monuments importants de l'espiritualitat cristiana d'Occident.

Editorial Empúries

L'AVENTURA DEL LLIBRE CATALÀ

Joan Fuster

Col·lecció Biblioteca Universal Empúries, núm. 60

Una petita obra mestra: la història del llibre als països catalans, des del primer text imprès en llengua catalana (a València, l'any 1474) fins a la nostra època.

Edicions Bromera

UNA SELVA AL REPLÀ

Pau Joan Hernandez. Introducció i notes Merce Giralt

184 pàgs. 850 ptes.

Col·lecció Els Nostres Autors, 17

Deu divertides narracions sobre les peripècies, les vides i les obsessions dels veïns del famós edifici Europa. Un humor fi i irònic alhora.

curial

TEATRE CATALÀ DEL ROSSELLÓ

Segles XVII-XIX (volum segon)

Conté *Lo Judici de Paris, pastor*

A cura de Felip Gardy, Enric Pral i Pep Vila.

"Biblioteca Torres Amat", 10

Obra bilingüe catalano-occitana del 1730, d'autor anònim i tema mitològic. Edició en la línia de recuperació del nostre teatre.

Edicions Proa

EL MÉS PETIT DE TOTS

Lola Anglada, 247

Reedició facsímil d'un conte tradicional de Lola Anglada.

UNIVERSITAT DE
VALENCIA

REFLEXIONS D'UN HISTORIADOR

Pierre Vilar

Col·lecció Honoris Causa, núm. 9

Unes anàlisis excepcionals, no sols sobre l'ofici d'historiador sinó també sobre les vivències personals de l'autor.

edicions del
bullent

L'ENGRUNA DE CRISTALL

Pepa Guardiola

Il·lustracions d'Ada Garcia

Premi Carmesina de Narrativa infantil

Col. El gat en la lluna, 6. 96 pàgs.

Les aventures d'un tros de boleta de cristall que busca un lloc on quedar-se per sempre.

JOAN FUSTER. CONVERSES INACABADES

Toni Mollà

Al llarg de les pàgines d'aquest llibre que enceta la col·lecció *Tàndem de la Memòria*, l'autor, Toni Mollà, ha sabut transcriure l'agudesesa del pensament de Fuster i la gràcia de la seua oralitat.

Edició molt acurada.

de la ciutat, com ara la urbanització del Jardí del Túria, la construcció del Palau de la Música i la recuperació de la devesa del Saler.

Aquesta ebullició a l'entorn de Bancaixa no és un fet aïllat. Les caixes d'estalvi, des que es va fer la fusió que va donar lloc a la "supercaixa" al Principat, s'han convertit en un punt d'atenció constant per part de grups polítics i financers. Les fusions són de permanent actualitat. Fa ben poc n'informàvem d'una altra. El 17 de desembre passat, Caixa de Sagunt i Bancaixa iniciaven converses per arribar a una fusió a finals del 1993. El president de la Caixa de Sagunt, Josep Maria Catalunya, declarava aleshores que seria bò que altres caixes seguien processos semblants. De moment, la Caixa de Préstecs de Carlet ja ha anunciat que si es fa un estudi de viabilitat econòmica de l'entitat, podria revisar la seva negativa a fusionar-se amb Bancaixa.

PRIVATITZACIÓ, ¿SÍ O NO?

Però no són només les fusions el que crida l'atenció sobre les caixes, sinó també tot el que d'una manera o altra condiciona el seu futur. De vegades amb passes de gegant, d'altres amb passes d'ocell, però és evident que les caixes deixen de ser allò que eren, tot i que ningú no gosa dir què acabaran sent. Entitats que van nàixer amb uns objectius socials i d'assistència molt clars, són ara la competència més directa dels bancs, entitats privades amb l'objectiu evident d'obtenir beneficis.

Ara per ara, la paraula clau és "privatització". A part de les fusions, això és el que més pot fer canviar el futur de les caixes d'estalvi. El ministre d'Economia, Carlos Solchaga, en una assemblea de la Confederació Espanyola de Caixes d'Estalvi (CECA), va trencar una de les primeres llances en aquest sentit: va insinuar que seria convenient pensar de privatitzar com a element de racionalització. La CECA no va fer esperar la seva resposta: no hi està a favor. Però aquesta posició oficial no aconsegueix amagar que dins d'aquest organisme comencen a definir-se dues tendències. I la divisió afecta fins i tot la mateixa cúpula directiva.

Una altra llança en la mateixa direcció va ser l'informe publicat el passat mes de novembre al Principat. Elaborat per la consultora Monitor Company, a petició de la Generalitat, l'estudi recomanava una progressiva privatització de les caixes d'estalvi. L'informe deixava clar en una

de les seues conclusions que "l'actual legislació de les caixes d'estalvi no els permet repartir beneficis i per tant estan obligades a seguir estratègies de creixement en detriment de continuar sent un suport eficaç de les economies domèstiques."

Tot i això, encara no gosa ningú de pronunciar-se sobre aquest tema d'una manera clara. Tothom tracta d'esquivar l'escamesa. Ningú diu que ha dit res. Però tampoc ningú no afirma o nega res. Un nou discurs acompanya una nova dinàmica de gestió en algunes caixes. Hi ha qui l'anomena l'època dels executius i la gestió eficaç. Europa sembla l'emballatge perfecte per als partidaris de la privatització. D'altres ho veuen totalment a l'inrevés. L'eficàcia no és res més que una màscara per a una concentració de poder excessiu, que no té res a veure amb una gestió rigorosa i competitiva. Recordant al poeta, diuen: qui perd els orígens, perd la identitat. I segurament això és cert per a tothom: la identitat de les caixes és en perill.

MODELS FORANS

La manera d'acostar-se al problema no sempre es fa en termes tan contundents. Hi ha posicions intermèdies. Per alguns responsables d'aquestes societats, el problema principal per al futur el constituirà la impossibilitat d'afrontar el procés de modernització necessari, "perquè les més petites no disposaran de mitjans econòmics suficients". A més, a conseqüència de la naturalesa jurídica de les caixes, tant se val si són de gran volum o de petit, cap d'elles no pot realitzar ampliacions de capital com les que fan els bancs.

Davant d'aquesta limitació, la conversió de les caixes en societats anònimes, com passa al Regne Unit, o la privatització parcial seguint el model italià o alemany, tenen molt poques possibilitats de fer-se realitat dins de l'actual marc legal, segons coincideixen molts especialistes. Emili Tortosa, director general de Bancaixa, és un dels partidaris d'estudiar possibles canvis dels aspectes jurídics d'aquestes entitats per a posar-les a l'hora europea. "Una reflexió sobre l'actual marc legal -diu Tortosa- és cada vegada més necessària per tal d'arribar a una formulació jurídica que pugui permetre a les nostres caixes afrontar en igualtat de condicions la competència europea i alhora millorar tres factors bàsics per a aquestes institucions: requeriment de capitals, professionalització i regionalització".

Aquests imperatius que recorda Emili Tortosa sovint han estat els acceleradors

RANQUING DE LES CAIXES D'ESTALVI DELS PR.CC.*

Entitat	Actius (en milions)	Quota de mercat a l'estat	Oficines	Planilla
La Caixa	5.742.836	21,45 %	2.296	10.526
Caixa de Catalunya	1.057.148	4,46 %	644	3.322
Bancaixa	912.811	3,82 %	628	3.830
Caixa del Mediterrani	740.717	2,94 %	500	3.149
Caixa del Penedès	346.497	1,46 %	273	1.019
Caixa de Balears (Sa nostra)	281.096	1,15 %	136	980
Caixa de Tarragona	250.633	1,04 %	205	985
Caixa de Sabadell	248.680	1,05 %	163	894
Caixa d'Alacant i València	233.845	0,92 %	198	1.376
Caixa de Terrassa	185.505	0,76 %	125	778
Caixa de Girona	161.714	0,64 %	111	562
Caixa Laietana (Mataró)	144.501	0,58 %	101	541
Caixa de Manresa	128.680	0,54 %	100	498
Caixa Comarcal de Manlleu	66.362	0,28 %	63	330
Caixa de Sagunt	39.495	0,17 %	46	266
Caixa d'Ontinyent	23.402	0,09 %	27	167
Caixa de Préstecs de Carlet	12.056	0,05 %	12	71
Caixa de Pollensa	7.808	0,03 %	9	41

Font: CECA (Confederació Espanyola de Caixes d'Estalvi)
* dades a 31-12-1991

DOMÈNEC ORRIT

de la integració i projecció exterior de les nostres caixes. Per la seua part, el director general adjunt de la "Caixa", Isidre Fainé, és optimista: "S'ha aconseguit amb aquest procés d'integració per fusions i projecció exterior que les caixes siguen ara molt més dinàmiques que els bancs, sobretot pel que fa a les entitats d'àmbit regional".

GRANS I PETITES

A finals d'abril de l'any passat es va do-

nar a conèixer el segon informe sobre el futur de les entitats d'estalvi espanyoles, elaborat pel professor britànic Jack Revell, una de les més importants autoritats europees del sector.

Una de les conclusions assegurava que les fusions "no són una garantia per a la millora dels resultats". En una altra, però, el mateix especialista llançava un globus sonda, suggerint a les caixes la conversió en societats mercantils, que separaren del negoci financer les obres

¿Què són?, ¿què fan?, ¿on van les caixes?

Els reptes del nou escenari financer obliguen les caixes d'estalvi a adoptar noves estratègies per al manteniment de l'equilibri entre un creixement adequat, suficient rendibilitat i la innovació. Tot això ha fet que apareguen al carrer preguntes com aquestes.

El naixement de les caixes té un origen social, fet que ha contribuït perquè tinguin un paper en la societat (obres socials i culturals) molt actiu. ¿L'evolució de les caixes pot fer que desaparega aquest aspecte?

Els diners aportats per les caixes a la seua obra social creixen cada any, però alhora disminueix perillosament el percentatge sobre els beneficis nets d'aquestes institucions. Aquest alentiment es confirma també a la vista de les xifres. El 1989, segons fonts de la Confederació Espanyola de Caixes d'Estalvi (CECA), aquest capítol va estar dotat amb 48.000 milions de pessetes, dels quals es van gastar 37.000 milions de pessetes. Tot això fa preveure una semicrisi en el particular sistema que tenen les caixes per al repartiment dels seus beneficis (el que correspon als dividends dels bancs). Actualment hi ha més de quaranta fundacions que estan auspiciades per aquestes institucions.

Les dades contrastades amb els últims exercicis confirmen una minva de la potència social de les caixes. A partir del 1989, l'aportació en diners a aquest tipus d'iniciatives va caure significativament. El 1990, el total destinat no superà els 50.000 milions. Pel coordinador general de l'Obra Social de totes les caixes i responsable de la Caixa d'Estalvis del Mediterrani (CAM), Manuel Sánchez Monllor, "s'ha arribat pràcticament al creixement zero".

¿Qui vol la privatització, les mateixes caixes o altres grups, com ara els bancs? ¿És una manera de fer-se més competitives que els bancs o, pel contrari, la privatització és una estratègia per als grups de pressió que pretenen més autonomia?

Per la seua naturalesa jurídica, les caixes no poden fer ampliacions de capital, com els que fa la banca. La conversió en societats anònimes, com al Regne Unit, o una privatització parcial, són possibilitats que reben el suport de l'actual ministre espanyol d'economia, Carlos Solchaga. Nous estudis i informes d'experts internacionals, com ara el treball realitzat l'any passat pel

ARXIU

professor anglès Jack Revell, aconsellen una privatització d'aquestes entitats, però deslligant del negoci financer els aspectes socials i culturals. Per la seua banda, la Generalitat de Catalunya ha rebut fa algun temps les conclusions d'un altre estudi sobre aquesta qüestió de l'empresa consultora Monitor Company on també s'aposta per la privatització. En canvi, en la Confederació de Caixes, són majoria les entitats que rebutgen aquesta transformació, sempre que puguin mantenir prou suport de les seues tradicionals clienteles.

¿Per què dins del món de les caixes n'hi ha que són tan poderoses? ¿El potencial de les caixes és fruit només de la fusió o prèviament hi ha una tradició històrica que en el transcurs dels anys ha facilitat aquest poder? ¿Per què s'han produït aquestes fusions?

Segons com es mire, les fusions tenen conseqüències positives i negatives. Quan una de gran es fusiona amb una de petita, sovint en lloc de fusió, el que es produeix és senzillament una absorció, amb problemes financers afegits: s'amplien els riscos i alhora es dupliquen els serveis centrals. La fusió tampoc és, en la majoria dels casos, una solució per a millorar els resultats.

Ara bé, en les esferes del poder polític, aquest tipus de concentració financera sol estar ben vist perquè representa una via per a tenir mitjans més forts i sòlids per al finançament de projectes. El president del govern valencià, Joan Lerma, s'ha declarat públicament partidari de les fusions perquè

pensa que les actuals caixes d'estalvis valencianes són massa petites per competir amb les entitats europees.

¿Quin paper tenen les caixes en l'economia? ¿Quins sectors controlen?

De la llibreta tradicional d'estalvi i de les imposicions a termini dels petits estalviadors, les caixes han passat al camp financer de gestió de fons d'inversió i gestions en divisa estrangera.

Algunes d'elles, com ara "la Caixa", s'han convertit en una de les principals societats asseguradores, amb un volum total de primes d'uns 100.000 milions de pessetes, repartits entre un bon nombre de companyies. Caixa de Catalunya darrere de la seua societat Ascat Vida aglutina més de 12.000 milions en aquest negoci.

Els fons d'inversió són un dels productes financers de moda que comercialitzen també la majoria de les caixes. Actualment, els conjunts de fons gestionats per aquestes entitats a l'estat espanyol superen els 2 bilions de pessetes.

Moltes empreses que cotitzen en borsa tenen caixes d'estalvi entre els seus principals accionistes. Entre elles destaquen "la Caixa", Bilbao Biskaia Kutxa, Caja Postal i Caja de Galicia. La participació de "la Caixa" en moltes companyies catalanes, com és el cas de Catalana de Gas, Aigües de Barcelona o Acesa, ve de lluny. La Caja Postal, actualment integrada en el grup Argentaria, té participacions en Transfesa, en la immobiliària Filo i en la societat làctia Uniasa. **I. P.**

Romà Bono, president de la CAM. A la dreta, Simó Nogués, president de Bancaixa.

socials per a adoptar el model suec.

A Suècia, les entitats d'estalvi tenen un caràcter local i la competència entre elles, al contrari que en el cas espanyol, no existeix. Hi ha un respecte escrupolós del principi de territorialitat. Les caixes sueques tenen fora dels seus respectius àmbits oficines de representació, però no poden captar fons per imperatius legals.

A l'estat espanyol, la majoria de les caixes concentren la seua operativitat en mercats comarcals o regionals. No obstant això, les més grans, com ara "La Caixa" i Cajamadrid, acaparen totes soles el 25% de tot l'estalvi estatal.

En aquests moments, els dipòsits en mans de les caixes dels Països Catalans signifiquen al voltant del 42% del total gestionat per les caixes a l'estat espanyol, com es pot comprovar en els quadres adjunts.

"LA CAIXA" ES FA FRANCESA

Tradicionalment les caixes han finançat la petita i mitjana empresa i alhora han controlat el mercat hipotecari. Aquesta tradició es pot estroncar, però no hauria de ser així. Les fusions no tenen per què implicar un canvi de clientela. En canvi, és clar que "la Caixa" segueix una línia diferent. D'una banda, és present com a accionista —de vegades, majoritari o força important— en empreses com Autopistes CESA, Túnel del Cadí, Autopista Terrassa-Manresa, FECSA, Aigües de Barcelona i Catalana de Gas.

Un altre front d'expansió de "la Caixa" és l'internacional. El director general ad-

Josep Vilarasau, director general de la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona.

junt d'aquesta entitat d'estalvis, Isidre Fainé, apunta que entre les distintes estratègies possibles per a introduir-se en altres països de la Comunitat europea, han optat per dos petits bancs, ben posicionats en el seu mercat. L'opció s'ha concretat en dues operacions a França i a Mònaco. Per al cas francès, Caixabank-SGIB ha desenvolupat ràpidament una àmplia gamma de nous productes per als particulars, i ha aconseguit implantar-se per tota la geografia gal·la. La Caixa s'ha constituït en aquest negoci internacional com a entitat matriu, però ha respectat per als seus socis francesos la personalitat i les estratègies particulars del mercat francès.

Malgrat el seu protagonisme inversor creixent, les caixes catalanes continuen destinant fons a obres social i culturals, fi-

nalitats que van estar en l'origen del seu naixement. La legislació actual les autoritza a invertir fins el 50% dels seus excedents en aquest tipus d'obres.

Històricament, l'obra social estava destinada a substituir les assistències que havia descuidat l'estat. Els últims anys, l'obra social s'ha concentrat més aviat en projectes espectaculars, allunyats del caràcter humanitari i benèfic.

Per alguns agents socials, però, aquestes actuacions tenen més rendibilitat publicitària que social. Segons fonts sindicals, "es tracta d'una política d'aparador". Les seccions sindicals de les caixes han demanat sempre que l'obra social es faci mitjançant inversions normals, buscant prioritàriament la màxima rendibilitat social a base de finançar projectes dels governs autonòmics.

Una de les funcions prioritàries de les caixes, segons reivindiquen els col·lectius socials catalans, ha de ser recuperar el seu protagonisme pel finançament de les adquisicions de la vivenda, sobretot per a les classes socials més baixes. La manera de fer-ho és senzilla, segons els responsables sindicals, i està dins de les possibilitats de les entitats d'estalvi. El camí seria oferir préstecs hipotecaris, per sota el preu dels diners en el mercat financer, als col·lectius que es troben en inferioritat per accedir a la propietat d'una vivenda.

Les caixes tenen al davant un futur incert. Algunes acabaran desapareixent. Les més fortes es convertiran en bancs comercials. Però, de moment, són encara cobrejades pel poder.

Ignasi Pellicer

Josep Serra Ramoneda, president de la Caixa de Catalunya.